

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет**

Кафедра дитячої хірургічної стоматології

СИЛАБУС

**СУЧАСНІ ПРИНЦИПИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ
ДИЗОНТОГЕНЕТИЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ
ДІЛЯНКИ**

Вибіркова

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	22 Охорона здоров'я
спеціальність	221 Стоматологія
кваліфікація освітня	магістр стоматології
кваліфікація професійна	лікар-стоматолог
освітньо-професійна програма	Стоматологія
форма навчання	денна
курс та семестр	5 курс 10 семестр
вивчення навчальної дисципліни	

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Ткаченко Павло Іванович д.мед.н., професор. Лохматова Наталія Михайлівна к.мед.н., доцент. Доленко Ольга Борисівна к.мед.н., доцент. Білоконь Сергій Олександрович к.мед.н., доцент. Попело Юлія Вікторівна Ph.D., доцент. Коротич Наталія Миколаївна к.мед.н., асистент.
Профайл викладача (викладачів)	https://ped-hirstom.pdmu.edu.ua/common
Контактний телефон	(0532)56-59-21
E-mail:	ped.hirstom@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://ped-hirstom.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 3,0 / 90,0 із них:

Лекції (год.) – не передбачено

Практичні заняття (год.) – 20

Самостійна робота (год.) – 70

Вид контролю Залік

Політика навчальної дисципліни

Організації освітнього процесу на кафедрі дитячої хірургічної стоматології реалізується відповідно до нормативних документів ПДМУ:

- «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті»;
- «Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного медичного університету»;
- «Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті»;
- Правила внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету та ін. (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>)

Здобувачі усіх рівнів вищої освіти мають право на визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти в Полтавському державному медичному університеті».

Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти на кафедрі дитячої хірургічної стоматології передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання, особисту присутність на всіх лекційних і практичних заняттях, не спізнюватися на заняття, та пропускати їх без поважних причин, окрім випадків спричинених поважними причинами; повідомляти деканат про причину відсутності при складанні Заліку в робочий час протягом дня його проведення; відпрацювати всі пропущені заняття; виконувати вимоги навчального плану у терміни; досягати, визначених для відповідного рівня вищої освіти, результатів навчання. За порушення принципів доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до відповідальності. («Кодекс академічної доброчесності Полтавського державного медичного університету»

https://www.pdmu.edu.ua/storage/sections_nv/docs_links/w06zPTIU3h58RxfeqT_Twy7bSS9MTlfSDrxtHezK6.pdf)

Дотримання принципів академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками кафедри дитячої хірургічної стоматології передбачає: надання якісних освітніх послуг; справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання; повагу людської гідності; захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю студента; контроль за дотриманням принципів доброчесності здобувачами освіти; інформування здобувачів освіти про типові порушення принципів доброчесності та види відповідальності.

Здобувачі вищої освіти ПДМУ, які проходять навчання з дисципліни «Сучасні принципи діагностики та лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки» зобов'язані: виконувати вимоги Законів України, Статуту Університету, поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу та дотримуватися етичних норм; виконувати вимоги з техніки безпеки, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями.

Під час перебування на кафедрі дитячої хірургічної стоматології та її клінічних базах студенти повинні дотримуватися вимог до зовнішнього вигляду (дрес-коду) осіб, котрі працюють і навчаються в університеті.

Студенту університету під час перебування на базах кафедри дитячої хірургічної стоматології забороняється: порушувати графік навчального процесу, запізнюватися на заняття; користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу

викладача; палити на території клінічних баз дитячої хірургічної стоматології; вчиняти аморальні дії, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику. («Правила внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету»

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/OaN2nwysLPFAUDRvuDPvFSpzM1j9E9CwQQkgr93b.pdf)

Самостійна робота здобувачів вищої освіти на кафедрі дитячої хірургічної стоматології забезпечується системою навчально-методичного базису, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни: навчальними посібниками, конспектами лекцій, електронними та іншими навчально-методичними матеріалами, дистанційними курсами тощо. Контроль засвоєння навчального матеріалу з «Сучасні принципи діагностики та лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки», віднесеного на самостійне опрацювання, є обов'язковим з дотриманням принципів добросовісності та оформляється відповідно до вимог, розроблених кафедрою. («Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті» https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/wRYA15n5X9cgYzgLLwxjtYa8Y3OQ9wK6iAEtkjca.pdf).

Відвідування всіх практичних занять з дисципліни «Сучасні принципи діагностики та лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки» є обов'язковим. Пропущеними вважаються заняття, на яких студент особисто не був присутній. Пропущені заняття з дисципліни підлягають обов'язковому відпрацюванню. Відпрацювання незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти відбувається на кафедрі за два тижні до закінчення семестру і проводиться у випадку якщо середній бал з дисципліни менше 3,0 (безкоштовно). Студенту необхідно відпрацювати таку кількість незадовільних оцінок, щоб середній бал дорівнював 3,0. Відпрацювання незадовільних оцінок проводить науково-педагогічний працівник, призначений завідувачем кафедри і фіксується в «Журналі обліку відпрацювань незадовільних оцінок». Студенти, які не відпрацювали пропущені заняття не допускаються до складання Заліку з дисципліни. («Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету» https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/Tw1ZR7sjAmDI8i0uE6kRX5q2F80J6AiwZ2dvVIQ.pdf) .

Усі вище перелічені документи розміщені на сторінці навчального відділу ПДМУ в розділі «Нормативні документи» (<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenty>)

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Навчальна дисципліна «Сучасні принципи діагностики та лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки» поглиблено вивчає етіологію, патогенез, клініку, сучасні методи діагностики, лікування захворювань дизонтогенетичного походження (пухлин та пухлиноподібних новоутворень тканин щелепно-лицевої ділянки, вроджених вад розвитку та ін.) у дітей з урахуванням вікових анатомо-топографічних особливостей щелепно-лицевої ділянки, загального та психоемоційного стану здоров'я. Формує навички складання раціональної схеми обстеження пацієнта із захворюваннями, що виникли в наслідок порушення ембріогенезу, та вміння аналізувати отримані результати, вивчення провідних синдромів і симптомів дизонтогенетичного походження та проведення диференційної діагностики з обґрунтуванням і формулюванням попереднього діагнозу, ставити остаточний діагноз, визначати принципи комплексного лікування хворих з дизонтогенетичною патологією, передбачати та попереджати ускладнення цих захворювань у дітей. Навчальна дисципліна «Сучасні принципи діагностики та лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки» є вибірковою.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Дисципліни	Знати	Вміти
1	2	3
Пререквізити		
<u>Гістологія</u>	Ембріогенез обличчя. Особливості розвитку та гістологічної будови щелеп, альвеолярного відростку, м'яких тканин ЩЛД.	Розрізняти гістологічні структури органів ЩЛД та зуба
<u>Анатомія</u>	Особливості м'яких тканин, будови кісткової тканини, кровоносної системи, іннервації щелепно-лицевої ділянки у дітей. Особливості будови тимчасових та постійних зубів. Особливості розташування судинно-нервових пучків та їх фізіологічних отворів на кістках в залежності від віку дитини.	Розрізняти основні анатомічні ознаки та структури м'яких тканин ЩЛД.
<u>Педіатрія</u>	Порядок клінічного обстеження хворого. Принципи загального лікування та диспансеризації дітей.	Провести загально клінічне обстеження хворого. Вказати особливості функціонування систем дитячого організму у

		різні вікові періоди.
<u>Фармаколог</u> <u>ія</u>	Групи лікарських препаратів, що застосовуються при комплексному лікуванні дітей з пухлинами м'яких тканин. Препарати для антибактеріальної та протизапальної терапії.	Обирати лікарські препарати за фармакологічними властивостями та призначенням.
<u>Топографіч</u> <u>на анатомія</u> <u>та</u> <u>оперативна</u> <u>хірургія</u>	Особливості топографії ділянок обличчя та шиї, локалізацію лімфатичних вузлів, слинних залоз	Визначити топографо-анатомічні межі ділянок обличчя та шиї, здійснити пальпацію лімфатичних вузлів, слинних залоз, скронево-нижньощелепних суглобів
<u>Рентгенолог</u> <u>ія</u> та <u>радіологія</u>	Додаткові методи дослідження тканин ЩЛД. Методи проведення рентгенографії, укладки.	Вміти призначати необхідне обстеження дитини. Читати та інтерпретувати результати додаткових методів обстеження ЩЛД.
Постреквізити		
Ортодонтія	Своєчасне попередження та усунення зубо-щелепної деформації.	Проводити своєчасне попередження та усунення зубо-щелепної деформації.
Ортопедична стоматологія	Своєчасне надання кваліфікованого лікування при виникненні зубо-щелепної деформації.	Призначати і проводити лікування зубо-щелепних деформацій (виготовлення знімних та незнімних конструкцій).
Дитяча хірургічна стоматологія	Вивчення етіології, патогенезу, клініки, діагностики, захворювань ротової порожнини, пухлин та пухлиноподібних новоутворень тканин щелепно-лицевої ділянки, вроджених вад розвитку, травматичних ушкоджень зубів та кісток у дітей.	Оволодіння основними стоматологічними маніпуляціями та методами діагностики хірургічної стоматологічної патології у дітей для постановки діагнозу і вибору правильного методу лікування.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасні принципи діагностики та лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки» є поглиблене вивчення етіології, патогенезу, клініки, сучасних методів діагностики та лікування захворювань дизонтогенетичного

походження у дітей для постановки діагнозу, вибору раціональних методів обстеження, з подальшою інтерпретацією отриманих результатів; складання схеми лікування, формування відповідальності студента, як майбутнього фахівця за рівень своєї підготовки та її вдосконалення протягом навчання і професійної діяльності.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Сучасні методи діагностики та лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки» є:

- Поглиблене дослідження екзогенних та ендогенних чинників, що впливають на ембріогенез, етіології та патогенезу патологічних процесів дизонтогенетичного походження щелепно-лицевої ділянки.
- Ознайомитися з високотехнологічними та інформативними методами діагностики, які дають змогу виявити патологічні процеси дизонтогенетичного походження щелепно-лицевої ділянки на ранніх етапах розвитку.
- Складання раціональної схеми обстеження пацієнта із захворюваннями, що виникли в наслідок порушення ембріогенезу.
- Аналізувати отримані результати обстеження хворого з дизонтогенетичної патологією.
- Визначати провідні синдроми і симптоми цієї категорії хворих.
- Проведення диференційної діагностики з обґрунтуванням і формулюванням попереднього діагнозу.
- Визначати оптимальні строки і методи лікування хворих з дизонтогенетичною патологією із залучанням суміжних спеціалістів.
- Розробляти схему індивідуальних реабілітаційних заходів для хворих з дизонтогенетичною патологією.
- Передбачати та попереджати ускладнення цих захворювань у дітей.
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці дитячої хірургічної стоматології з хворими із дизонтогенетичними порушеннями.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Компетентності згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна :

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Програмні результати навчання згідно з освітньо – професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна :

- спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
- спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
- спроможність до проєктування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
- спроможність ведення нормативної медичної документації.
- спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення дисципліни «Сучасні принципи діагностики та лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки» здобувачі освіти повинні

знати:

- ембріогенез обличчя та щелеп, анатоמו-фізіологічні особливості розвитку та будови тканин і органів щелепно-лицевої ділянки у дітей в плані розвитку пухлинних процесів та вроджених вад розвитку;
- класифікацію етіологічних чинників, що викликають порушення ембріонального розвитку плоду;
- вплив екзогенних та ендогенних чинників на ембріогенез;
- структуру та частоту зустрічаємості дизонтогенетичних захворювань;
- класифікацію, етіологію, патогенез виникнення пухлин та пухлиноподібних утворень ЩЛД дизонтогенетичного походження;
- патогномонічні симптоми, особливості діагностики, диференційної діагностики пухлиноподібних утворень, тератом, судинних пухлин, вроджених кіст та нориць шиї;
- клінічні ознаки злоякісних, доброякісних пухлин та пухлиноподібних утворень дизонтогенетичного походження;
- генетичні аспекти вроджених вад розвитку;
- статистику, класифікацію, причини виникнення основних синдромів у дітей, які пов'язані з вродженими дефектами та деформаціями тканин в ЩЛД;
- сучасні методи діагностики вроджених вад розвитку ЩЛД на ранніх термінах вагітності;
- променеві методи дослідження (УЗД, КТ, МРТ), їх можливості, показання, протипоказання;

- цитологічні та імуногістохімічні методи дослідження, показання до їх використання, інформативність;
- інвазивні методи діагностики дизонтогенетичної патології, що застосовуються в пренатальний період: амніоцентез, біопсія хоріона і хордоцентез, показання до їх використання, інформативність;
- сучасні підходи до вибору методів лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки у дітей;
- оптимальні види та строки хірургічного лікування хворих з дизонтогенетичною патологією, післяопераційні ускладнення та їх профілактика;
- завдання та етапи комплексної реабілітації дітей з дизонтогенетичною патологією;
- вільна пересадка тканин (шкірних та шкірно-хрящових клаптів) при лікуванні вроджених вад розвитку, показання, протипоказання, методика проведення, ускладнення та їх попередження;
- показання до кровозаміщуючої терапії при проведенні оперативних втручань на м'яких тканинах та кісткових структурах;
- залучення суміжних спеціалістів для лікування та реабілітації дітей з дизонтогенетичної патологією.

вміти:

- оформити медичну історію хвороби та при необхідності зробити з неї виписку;
- скласти раціональну схему обстеження пацієнта із захворюваннями, що виникли в наслідок порушення ембріогенезу та аналізувати отримані результати;
- проводити диференційну діагностику з обґрунтуванням і формулюванням попереднього діагнозу;
- визначати оптимальні строки і методи лікування хворих з дизонтогенетичною патологією із залучанням суміжних спеціалістів;
- розробляти схему індивідуальних реабілітаційних заходів для хворих з дизонтогенетичною патологією;
- зробити пункцію новоутворень м'яких тканин та кісток ЩЛД;
- виконати біопсію невеликих пухлин ЩЛД;
- знати принципи деонтологічної роботи з дітьми із дизонтогенетичними захворюваннями та їх батьками;
- вміти оформити документацію дітям із дизонтогенетичними захворюваннями для отримання соціальної пенсії.

Тематичний план лекцій за модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачено навчальним планом	
	Разом	

Теми семінарських занять за модулями і змістовими модулями

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	
	Разом	

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Сучасні принципи діагностики та лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки.		
1.	<p>Структура, частота, етіологія та патогенез дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки у дітей. Роль екзогенних та ендогенних чинників, що впливають на ембріогенез.</p> <p><i>Структура та частота зустрічаємості дизонтогенетичних захворювань. Класифікація та вплив етіологічних чинників, що викликають порушення ембріонального розвитку плоду. Злоякісні, доброякісні пухлини та пухлиноподібні утворення ЩЛД, що виникли внаслідок порушення ембріогенезу, їх етіологія, класифікація, патогенез. Вроджені вади розвитку ЩЛД у дітей. Статистика, класифікація, причини виникнення вроджених незрощень верхньої губи, піднебіння та інших синдромів в ЩЛД. Генетичні аспекти вроджених вад розвитку.</i></p>	6
2.	<p>Сучасні принципи діагностики дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки у дітей (УЗД, КТ, МРТ, цитологічні, імуногістохімічні, генетичні дослідження та ін.). Показання до їх застосування, інформативність, інтерпретація результатів.</p> <p><i>Патогномонічні симптоми, особливості діагностики, диференційна діагностика пухлиноподібних утворень, тератом, судинних</i></p>	6

	<i>пухлин, вроджених кіст та норниць шиї. Сучасні методи діагностики вроджених вад розвитку ЩЛД на ранніх термінах вагітності. Променеві методи дослідження (УЗД, КТ, МРТ), їх можливості, показання, протипоказання. Цитологічні та імуногістохімічні методи дослідження, показання до їх використання, інформативність. Інвазивні методи діагностики дизонтогенетичної патології, що застосовуються в пренатальний період: амніоцентез, біопсія хоріона і хордоцентез. Інтерпретація результатів дослідження.</i>	
3	Сучасні підходи до вибору методів лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки у дітей із залученням суміжних спеціалістів. Сучасні підходи до вибору методів лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки у дітей. Оптимальні види та строки хірургічного лікування, комплексна реабілітація дітей з вродженими вадами розвитку ЩЛД. Післяопераційні ускладнення та їх профілактика. Вільна пересадка тканин (шкірних та шкірно-хрящових клаптів) при лікуванні вроджених вад розвитку. Показання, протипоказання, методика проведення, ускладнення та їх попередження. Показання до кровозаміщуючої терапії при проведенні оперативних втручань на м'яких тканинах та кісткових структурах. Залучення суміжних спеціалістів для лікування та реабілітації дітей з дизонтогенетичної патологією.	6
4.	Залік Обговорення рефератів за темами самостійної роботи.	2
	Разом за дисципліну.	20

Самостійна робота

№№/ зп	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Сучасні принципи діагностики та лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки.		

1.	Підготовка до практичних занять (теоретична, опрацювання практичних навичок та вмінь) 3 практичних занять	9
2.	Підготовка до Заліку	6
3.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять	
1.Ембріогенез щелепно-лицевої ділянки:особливості і терміни формування утворень голови та шиї.		11
2.Роль порушень формування окремих анатомічних утворень у розвитку дизонтогенетичної патології ЩЛД у дітей.		11
3.Загальноклінічні, спеціальні та додаткові методи дослідження у діагностиці вродженої патології ЩЛД.		11
4.Алгоритми та етапи хірургічного лікування, види оперативних втручань у дітей з вродженими вадами розвитку голови та шиї.		11
5. Найближчі та віддалені наслідки лікування хворих з дизонтогенетичною патологією.		11
Разом з дисципліни		70

Індивідуальні завдання

1. Анотація додаткової літератури по темам винесеним на самостійне опанування.
2. Створення навчальних відеофільмів методик оперативних втручань на щелепно-лицьовій ділянці у дітей.
3. Виготовлення засобів для унаочнення навчання (навчальних стендів, таблиць, препаратів тощо).
4. Робота в науково-дослідному гуртку з представленням тез для конференції та доповіді на студентських наукових конференціях.
5. Участь у профільних студентських олімпіадах з дисципліни.

Перелік питань, який повинен засвоїти здобувач вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни «Сучасні принципи діагностики та лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки».
Форма контролю – Залік.

1. Ембріогенез обличчя та щелеп.
2. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку та будови тканин і органів щелепно-лицевої ділянки у дітей в плані розвитку пухлинних процесів та вроджених вад розвитку.
3. Класифікація етіологічних чинників, що викликають порушення ембріонального розвитку плоду.
4. Вплив екзогенних та ендогенних чинників на ембріогенез.
5. Структура та частоту зустрічаємості дизонтогенетичних захворювань.

6. Класифікація пухлин та пухлиноподібних утворень дизонтогенетичного походження.
7. Етіологія і патогенез виникнення пухлин та пухлиноподібних утворень дизонтогенетичного походження.
8. Патогномонічні симптоми пухлин та пухлиноподібних утворень дизонтогенетичного походження.
9. Особливості діагностики, диференційної діагностики пухлиноподібних утворень, тератом, судинних пухлин, вроджених кіст та нориць шиї.
10. Клінічні ознаки злоякісних і доброякісних пухлин та пухлиноподібних утворень дизонтогенетичного походження.
11. Комплексне лікування злоякісних пухлин щелепно-лицевої ділянки. Диференційна діагностика злоякісних і доброякісних пухлин.
12. Біопсія пухлин, правила та методика її виконання.
13. Комплексне лікування злоякісних пухлин щелепно-лицевої ділянки. Променевий спосіб, хіміотерапія в комплексному лікуванні злоякісних пухлин. Ускладнення та їх профілактика.
14. Генетичні аспекти вроджених вад розвитку.
15. Статистика, класифікація, причини виникнення основних синдромів у дітей, які пов'язані з вродженими дефектами та деформаціями тканин в ЩЛД.
16. Сучасні методи діагностики вроджених вад розвитку ЩЛД на ранніх термінах вагітності.
17. Променеві методи дослідження (УЗД, КТ, МРТ), їх можливості, показання, протипоказання.
18. Цитологічні та імуногістохімічні методи дослідження, показання до їх використання, інформативність.
19. Інвазивні методи діагностики дизонтогенетичної патології, що застосовуються в пренатальний період: амніоцентез, біопсія хоріона і хордоцентез, показання до їх використання, інформативність.
20. Анатомічні і функціональні порушення, які обумовлені незрощеннями верхньої губи і піднебіння. Способи годування, принципи ортодонтичної реабілітації дитини з вродженим незрощенням піднебіння.
21. Клінічна картина вроджених незрощень верхньої губи та піднебіння. Строки та принципи хірургічного втручання. Доопераційна підготовка таких дітей і строки хірургічного втручання.
22. Сучасні підходи до вибору методів лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки у дітей.

23. Оптимальні види та строки хірургічного лікування хворих з дизонтогенетичною патологією.
24. Післяопераційні ускладнення та їх профілактика.
25. Вільна пересадка шкіри при лікуванні вроджених вад розвитку. Показання, протипоказання. Методика забору шкіри. Післяопераційне ведення. Ускладнення вільної пересадки шкіри.
26. Вільна пересадка шкірно-хрящового та хрящового клаптів за Суловим. Показання, протипоказання. Методика забору матеріалу. Післяопераційне ведення. Ускладнення та їх попередження.
27. Вільна пересадка тканин (шкірних та шкірно-хрящових клаптів) при лікуванні вроджених вад розвитку, показання, протипоказання, методика проведення, ускладнення та їх попередження.
28. Показання до кровозаміщуючої терапії при проведенні оперативних втручань на м'яких тканинах та кісткових структурах у хворих з дизонтогенетичними порушеннями.
29. Залучення суміжних спеціалістів для лікування та реабілітації дітей з дизонтогенетичною патологією.
30. Завдання та етапи комплексної реабілітації дітей з дизонтогенетичною патологією.
31. Проводити диференційну діагностику з обґрунтуванням і формулюванням попереднього діагнозу.
32. Визначати оптимальні строки і методи лікування хворих з дизонтогенетичною патологією із залучанням суміжних спеціалістів.

Методи навчання

На кафедрі в навчальному процесі використовуються наступні методи навчання:

- вербальні/словесні (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні (різні види вправляння, виконання медичних стоматологічних маніпуляцій, практики);
- пояснювально-ілюстративний - передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;
- проблемного викладу;
- презентації;
- бесіди та тематичні дискусії,
- частково-пошукові;
- дистанційні консультації.

Форми і методи оцінювання.

На кафедрі при вивченні навчальної дисципліни «Сучасні принципи діагностики та лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки» згідно з нормативно-правовими актами, що регулюють організацію

навчального процесу, контрольні заходи по оцінюванню навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ПДМУ включають наступні форми контролю: поточний та підсумковий. використовуються наступні методи поточного контролю: усний контроль, письмовий, тестовий, програмований контроль, а також методи самоконтролю для самооцінки.

Усний контроль (усне опитування). Усне опитування на кафедрі застосовується в послідовність: формулювання запитань (завдань) з урахуванням специфіки предмета і вимог програми; підготовка студентів до відповіді та викладу знань; коригування викладених у процесі відповіді знань; аналіз і оцінювання відповіді. За актуальністю запитання для усної перевірки поділяють на основні, додаткові й допоміжні.

Письмовий контроль. Його метою є з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння знаннями, вміннями та навичками з дисципліни, визначення їх якості – правильності, точності, усвідомленості, вміння застосувати знання на практиці.

Письмовий тестовий контроль. Для визначення рівня сформованості знань і вмінь користуються методом тестів. Використовуються тести відкритої форми (із вільно конструйованими відповідями) і тести закритої форми (із запропонованими відповідями).

Тести закритої форми передбачають вибір відповіді з певної кількості варіантів. Серед таких тестів виокремлюють тест-альтернативу, тест-відповідність. Тестова перевірка проводиться кожного практичного заняття з усіх основних питань теми.

Програмний контроль. Реалізується він шляхом пред'явлення усім студентам стандартних вимог, що забезпечується використанням однакових за кількістю і складністю контрольних завдань, запитань. При цьому аналіз відповіді, виведення і фіксація оцінки можуть здійснюватися за допомогою індивідуальних автоматизованих засобів.

Метод самоконтролю. Його суттю є усвідомлене регулювання студентом своєї діяльності задля забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим завданням, вимогам, нормам, правилам, зразкам. Мета самоконтролю – запобігання помилкам і виправлення їх. Показником сформованості самоконтролю є усвідомлення студентом правильності плану діяльності та її операційного складу, тобто способу реалізації цього плану.

Системи поточного та підсумкового контролю.

Поточна навчальна діяльність оцінюється за традиційною 4 бальною шкалою, включаючи відмітки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Стандартизовані узагальнені критерії знань студентів: «відмінно» - студент володіє знаннями по темі не менше 90%, «добре» - студент володіє знаннями по темі не менше 75–89%, «задовільно» - студент володіє знаннями по темі не менше 60-74%, «незадовільно» - студент не засвоїв необхідний мінімум знань по темі в межах 59%.

Оцінка успішності є інтегрованою (оцінюються всі види роботи студента як під час самостійної роботи, так і під час заняття) за критеріями, які доводяться до відома студентів на початку вивчення дисципліни.

Залік з навчальної дисципліни «Сучасні принципи діагностики та

лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки» здобувач вищої освіти отримує на останньому занятті за результатами поточного оцінювання. Цей вид підсумкового контролю не передбачає ніяких додаткових письмових робіт, опитування, чи тестування на останньому занятті.

Залік отримують здобувачі вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків практичних занять та виконали всі вимоги з навчальної дисципліни, які передбачені робочою навчальною програмою.

Оцінювання дисципліни:

- Кількість балів, яку студент набирає з дисципліни, визначається як середнє арифметичне поточної успішності.
- Максимальна кількість, яку може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, дорівнює 200 балам. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач вищої освіти – 122.

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

Результат навчання оцінюється за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) та багатобальною шкалою. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 200-бальною шкалою, відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1

Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, та традиційній чотирьохбальній оцінці.

Середній бал за	Бали за модуль та/або
поточну успішність (A)	екзамен (A*24 + A*16)
2	80
2,1	84
2,15	86
2,2	88
2,25	90
2,3	92
2,35	94
2,4	96
2,45	98
2,5	100
2,55	102
2,6	104
2,65	106
2,7	108
2,75	110
2,8	112
2,85	114
2,9	116
2,95	118

3	122
3,05	123
3,1	124
3,15	126
3,2	128
3,25	130
3,3	132
3,35	134
3,4	136
3,45	138
3,5	140
3,55	142
3,6	144
3,65	146
3,7	148
3,75	150
3,8	152
3,85	154
3,9	156
3,95	158
4	160
4,05	162

4,1	164
4,15	166
4,2	168
4,25	170
4,3	172
4,35	174
4,4	176
4,45	178
4,5	180
4,55	182
4,6	184
4,65	186
4,7	188
4,75	190
4,8	192
4,85	194
4,9	196
4,95	198
5	200

У разі виконання здобувачем освіти умов отримання заліку, науково-педагогічний працівник виставляє у відомість підсумкового семестрового контролю та індивідуальний навчальний план студента. «зараховано» і кількість балів, яку набрав здобувач вищої освіти за дисципліну. Інформація про здобувачів освіти, які не отримали залік, з точним зазначенням причини також вноситься до «Відомості підсумкового семестрового контролю» та до індивідуального навчального плану.

Причини не отримання заліку можуть бути наступні: а) здобувач вищої освіти має невідпрацьовані пропуски занять. Виставляється позначка «н/в» (не виконав) у колонці «бали за підсумковий контроль»; б) здобувач вищої освіти відвідав усі практичні заняття, але не набрав мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допускається до заліку. Виставляється позначка «н/д» (не допущений) у колонці «бали за підсумковий контроль»; в) здобувач вищої освіти відвідав усі практичні заняття, але не виконав завдання із самостійної роботи. Виставляється позначка «н/д» (не допущений) у колонці «бали за підсумковий контроль».

Після проведення заліку перший екземпляр «Відомості підсумкового семестрового контролю» передається відповідальному працівнику деканату, протягом однієї доби після проведення заліку, другий екземпляр зберігається на кафедрі.

У випадку не складання заліку перескладання останнього здійснюється за графіком кафедри, який узгоджений з деканатом, але не частіше одного разу на день, до початку наступного навчального семестру.

Методичне забезпечення

1. Робочий навчальний план.
2. Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні принципи діагностики та лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки»
3. Силабус з навчальної дисципліни «Сучасні принципи діагностики та лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки»
4. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів під час підготовки до практичного (семінарського) заняття та на занятті.
5. Методичні рекомендації для викладачів.
6. Перелік питань та практичних навичок для вивчення дисципліни «Сучасні принципи діагностики та лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки».
7. Комплекти результатів додаткових методів дослідження, фото-відеоматеріали за темами Модулю 1.
8. Наочні матеріали.
9. Навчально-методична література.

Рекомендована література

Базова

1. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку: нац. Підруч. / Л.М. Яковенко, В.Г. Черкасов, І.Л. Чехова та ін.; за ред. проф. Л.М. Яковенко. – 2-е вид., переробл. та доповн. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 496 с.: кольор. вид.
2. Новоутворення щелепно-лицевої ділянки у дітей [Текст]: навч. посіб. / П.І.Ткаченко, І.І. Старченко, С.О. Білоконь та ін.; ВДНЗУ «УМСА». – Полтава, 2018. – 191 с.

Допоміжна

1. Добраякісні новоутворення кісток щелепно-лицевої ділянки у дітей Ткаченко П.І., Старченко І.І., та ін. 2016. – 85 с.
2. Хірургічна ортодонтія / П.І. Ткаченко, М.І. Дмитренко, І.І. Старченко, М.О. Чоловський – 2020. – 108 с.
3. Acute and Chronic Maxillofacial Lymphadenitis in Children / P.I. Tkachenko, S.O. Bilokon, N.M. Lokmatova, Y.V. Popelo, N.M. Korotych; PSMU. – Lviv: Publishing “Magnolia 2006”, 2022. – 124 p.
4. Pediatric surgical dentistry. Outpatient treatment [Text]: Learning guide for international master's students, who are trained in specialty 221 "Stomatology" in higher education institutions of the Ministry of Health of Ukraine / P.I. Tachenko, S.O. Bilokon, N.M. Lokhmatova, O.B. Dolenko; «Magnolia 2006». – Lviv, 2023. – 146 pages.
5. Benign neoplasms of soft tissues of the maxillofacial area and salivary glands in children / P.I. Tkachenko, S.O. Bilokon, N.M. Lokmatova, Y.V. Popelo – Lviv: Publishing “Magnolia 2006”, 2024. – 146 с.

Інформаційні ресурси

1. Website of the PSMU - <https://www.pdmu.edu.ua>
2. Website of the Department of pediatric surgical dentistry – <https://www:ped-hirstom.pdmu.edu.ua>
3. Information resources of the university library - <https://www.pdmu.edu.ua/biblioteca>
4. Electronic archive (repository) of the Poltava State Medical University - <http://repository.pdmu.edu.ua/>

Силабус навчальної дисципліни «Сучасні принципи діагностики та лікування дизонтогенетичної патології щелепно-лицевої ділянки» підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія»

Розробники: Завідувач кафедри дитячої хірургічної стоматології, к.мед.н., доц. Доленко О.Б., к.мед.н., доц. Білоконь С.О., к.мед., ас. Коротич Н.М.